

Jäljet näyttivät aika kammottavilta, ja samalla kulkivat kylmät väreet Valtterin selkäpiitä pitkin aina nutunkauluksesta saappaanvarteen saakka.

-Parasta ruveta taas rummuttamaan, Valtteri ajatteli ja ryhtyi heti toimeen. Mutta pahalta sekini kuulosti. Riiheltä vastasi kaikua, ja se oli kuin sudenulvontaa. ”Siellä ne nyt tulevat!”, hän kerkesi ajatella.

Samassa jo näkyi punaruskea pörröinen sudenpää kurkkivan riihen alta! Mutta mitä tekikään nyt Valtteri? Hän paiskaisi rummun ties minne, otti jalat alleen ja juoksi niin kovaa kuin kykeni myllylle päin.

Mutta voi surkeutta! Susi juoksi jäljessä! Valtteri katseli ympärilleen. Susi oli häntä nopeampi ja enää muutaman askeleen jäljessä, mutta sitä kovempaa Valtteri juoksi. Sitten kauhu sai hänestä ylivallan, hän ei enää nähnyt eikä kuullut mitään vaan pinkoi yli puiden, kivien ja ojien. Hän hukkas sapelin, jousen ja korkkipyssyn ja kompastui kiireissään nurin mättääseen. Siihen hän jäi makaamaan, susi loikkasi hänen päälleen...

Huh-huh! Mitähän nyt tapahtuu! Varmaan sinäkin jo uskoit, että siihen päättyivät Valtterin seikkailut, mutta kovin surullistahan se olisi. Älä suotta pelästy, ei se niin vaarallista sentään ollut. Se oli kiltti, se susi. Kyllähän se Valtterin päälle karkasi, mutta nuututti häntä vain puserosta ja nuuski kasvoja. Ja Valtteri kiljui kovaa.

Kaikeksi onneksi Joonas kuuli taas hänen hätähuutonsa sieltä ihan läheltä, myllyn luota. Ja Joonas juoksi Valtteria auttamaan.

-Mitä nyt onkaan tapahtunut, kun sinä noin vietävästi kiljut?

-Susi! Susi! Oli ainoa, mitä Valtteri sai sanotuksi.

-Mikä kumman susi? En minä mitään sutta näe.

-Varo sinä itseäsi, täällä se on, ja se on purrut minut kuoliaaksi! Valtteri parkui.

Silloin Joonasta alkoi naurattaa, ja hän nauroikin niin että nahkavyö hänen vatsansa päällä pomppi ja tutisi.

- No, tämäkö se susi oli. Sekö sama susi, joka sinun piti tukistaa ja ottaa niskasta ja heittää selkääsi, vaikka se millä lailla vastaan rimpuilisi? Ei mutta, katso nyt sitä vähän lähemmin. Sehän on meidän oma vanha ystävämme, meidän säyseäluontoinen Mustimme. On taitanut löytää jonkin pässinluun riihen luota. Ja kun sinä rummutit, Musti ryömi sieltä riihen alta esiin, ja kun sinä juoksit, Musti juoksi perässä niin kuin se usein kotonakin tekee, kun sinä haluat riehua ja leikkiä. Hyi sinua, Musti, saisit vähän hävetä, kun tuolla tavalla sait peloteltua pakosalle suuren sankarin! - Valtteri nousi ylös sangen nolona.

- Hyi sinua, Musti! Hänkin sanoi sekä tyytyväisenä että vihoissaan. —Koirahan siellä tosiaan vain oli. Mutta jos siellä susi olisi ollut, niin kyllä minä sen olisin iskenyt hengiltä...

- Ei, kuulehan nyt, Valtteri, tottele minun neuvoani ja kersku vähän vähemmän toisella kertaa, ja saat silloin varmasti myös enemmän aikaa, Joonas ojensi. — Vaan eihän Valtteri sen puolesta mikään jänishousu ole.

- Minäkö muka! Tulet näkemään, Joonas, kun me kohtaamme karhun. Asia on näet niin, että...minä jotenkin mieluummin ottelenkin karhujen kanssa...

-Siinäpä se! Nauroi Joonas. — Samassa jamassa edelleenkin, vai? Rakas Valtteri, muista nyt, että jänishousut ne vain kerskailevat teoillaan. Oikea rohkea mies ei urheudesta puhu eikä numeroa tee.

Uudenkaarlepyyn kaupunginkirjaston henkilökunnan muokkaama satu

Zacharias Topeliuksen satu Urhea Valtteri susijahdissa

Ensimmäisen kerran julkaistu Eos-lehdessä
vuonna 1856

Uudenkaarlepyyn kulttuuriviikko

vuonna 2012

Urhea Valtteri susijahdissa

Zacharias Topelius

evätkesällä, vähän ennen juhannusta Valtteri kuuli, että metsässä oli runsaasti susia. Urhoollinen kun oli. Tämä häntä suuresti miellytti, rohkea kun hän oli. Istuessaan kotona sisarustensa keskellä hän tuon tuostakin toisteli:
- Eihän nyt yksi susi mitään ole, kyllä niitä ainakin neljä saisi tulla!

Kun Valtteri paini Strömin Klasun tai Lindin Kimin kanssa ja kaatoi ne mäkeen, hän aina sanoi:
- Niin minä teksin kun suden näkisin.

Muutamat tietenkin olivat sitä mieltä, että kultapoju kyllä vähän kerskaili, mutta piti kai kaveria uskoa, kun hän kerran itse niin sanoi. Sen tähden Joonas ja Leenakin muistivat aina ihmetellä hänet nähdessään:
- Kas, sieltähän tulee Valtteri sudentappaja! Ja muut lapset alkoivat huutaa:
- Tuolla menee se Valtteri Urhea, joka yksinään rohkenee otella neljää vastaan!

Kukaan muu ei tosin ollut siitä yhtä vakuuttunut kuin Valtteri itse. Eräänä päivänä hän ryhtyi sitten oikein kunnolla varustautumaan todelliseksi susien kauhuksi. Hän otti mukaansa rummun, ruoko- ja korkkipyssyn, jousen, nuolen ja linkkuveitsen. Housuntaskussa hänellä oli poltettu korkki, jolla saattoi mustata viikset itselleen ja vihreä kukonsulka myssyyn pantavaksi, jotta kyllin julmalta näyttäisi.

Sattui vielä niin sopivasti, että Joonas lähti juuri silloin viemään viljakuormaa myllylle ja Valtteri pääsi istumaan kuorman päälle, kun taas Musti juoksi haukkuen vierellä. Oitis heidän tultuaan metsään Valtteri vilkaisi varovasti ympärilleen, jos vaikka olisi heti kohta sattunut susi piileskelemään pensaikossa. Hän kysyi Joonakselta, josko sudet pelkäsivät rumpua. ”Tottahan toki”, Joonas tiesi, ja Valtteri alkoi kaikin voimin paukuttaa rumpuaan ja jatkoi sitä koko metsämatkan ajan.

Kun he olivat tulleet myllylle, Valtteri kysyi heti oliko vastikään sutta nähty naapuristossa.
- Valitettavasti on, sanoi mylläri, - tuolla vähän matkan päässä riihen luona sudet viime yönä raatelivat meidän lihavamman päässimme.

- Vai niin – oliko niitä ehkä montakin?

- Mistäpä sen kukaan niin tarkoin tietää, sanoi mylläri.

-Enhän minä muuten, Valtteri kiiruhti sanomaan, – kyselin vain tietääkseni, pitääkö ottaa Joonas mukaan. Kyllähän minä aina yksinäni kolmesta selviän, mutta jos useampia on, saattaa käydä niin, etten ehdikään iskeä niitä kuoliaaksi, ennen kuin lähtevät pakosalle.

- Minä kyllä Valtterin asemassa lähtisin yksinäni, olisi niin kuin vähän rohkeampaa, Joonas arveli.

- Ei mutta jos kumminkin lähtisit mukaan, Valtteri suostutteli.

-Ei minulla ole nyt aikaa, Joonas sanoi. –Eikä niitä varmaan kolmea enempää ole – ja nehän sinä kyllä hoitelet yksinäsinäkin.

- Tottahan minä ne aina, Valtteri sanoi, - mutta näetkö Joonas, jos niitä susia on kolme, niin saattaa yksi ehtiä puraisemaan minua selkään, ja minulle kävisi vaikeaksi saada ne kaikki hengiltä.

Jos minä tietäisinkin, ettei niitä olisi kahta enempää, minä en niin välittäisi, sillä silloin ottaisın yhden kumpaankin käteen ja tukistaisinkin pahemman kerran!
- Minä uskon lujasti, ettei niitä ole enempää kuin kaksi, Joonas vakuutti. Enimmäkseen ne liikkuvat kahdestaan, kun ne raatelevat lapsia ja pässejä. Kyllä Valtteri ne tukistelee ilman minuakin.

- Mutta kuule, Joonas, vaikka niitä on kaksi, niin saattaahan kumminkin sattua, että toinen pääsee irti ja puree minua jalkaan, sillä näetkö, minun vasen käteni ei ole niin vahva kuin tämä oikea. Kyllä sinä sentään voisit lähteä mukaan ja ottaa vielä kunnan seipäänkin käteesi, jos niitä susia on kaksi. Yhteen minä toki aina voin tarttua molemmilla käsilläni, ja sen minä heitänkin elävänä selkääni, ja potkikoon minkä potkii, niin minun otteeni kyllä pitää. – Kun minä oikein asiaa tuumailen, Joonas arveli, - niin melkein varma olen, että siellä on vain yksi susi. Mitä niitä nyt kaksi yhden pääsin kimpussa!

- Mutta jos sinä sentään lähtisit mukaan, Joonas? Eihän minulta yhden tappamiseen rohkeutta puutu, mutta, näetkö, kun minä en ole vielä oikein tottunut. – Kuulehan nyt, Valtteri, Joonas sanoi. – Minä alan uskoa, ettet sinä olekaan niin urhoollinen kuin väitetään. Ensin sinä aiot yksinäsi kellistää neljä sutta, sitten enää kolme ja kaksi, ja nyt sinä haluat minut avuksesi jo yhtäkin vastaan. Eihän ny tuommoinen käy – mitäs ihmisetkin siitä sanovat. Rupeavat kuvittelemaan, että Valtteri onkin jänishousu.

- Ne valehtelisivat, Valtteri puuskahti. – En minä yhtään pelkää, mutta kun kaksin on paljon hauskeempaa. Minä haluan vain jonkun katselemaan, kuinka minä sutta taputtelen, jotta tomu sen turkista pölisee.

- No, silloin sinä voitkin ottaa mukaasi myllärin pikku Fiian. Hänhän kyllä istuu kivellä katselemassa, Joonas ehdotti.

-Enkä ota, pelästyisi vielä, Valtteri puuskahti. – Mutta jos sinä, Joonas, tulet mukaan, saat sen suden nahkan, ja minä työdyn sen korviin ja häntään.

- Ei kiitoksia, pidä sinä vain nahkasi, Joonas sanoi. Mutta kyllä minusta nyt näyttää, että sinä pelkääät ja saisit vähän hävetä ylvästelyäsi.

-Vielä minä näytän, etten minä pelkää, hän tuhisi, ja lähti ihan yksinään susijahtiin.

Valtteri eteni hyvin hitaasti ja varovasti. Joka askeleella hän vilkuili ympärilleen, sillä ties mikä istui vaanimassa kivien takana. Ja hänestä ihan näytti, että jokin liikkui tuolla kauempana ojassa, että jos siellä olikin susi. ”Parasta vähän rummuttaa, ennen kuin menen sinne saakka”, Valtteri ajatteli.

Trrat-tatam, hän rummutti, ja silloin siellä taas jokin liikahti...”Kvaak-kvaak!” ja ojasta nousi varis siivilleen. - ”Hyvä, että otin rummun mukaan”, hän ajatteli ja jatkoi uljain askelin eteenpäin. Pian hän lähestyi riihtä, jonka luona sudet olivat raadelleet pääsin kuoliaaksi. Mutta mitä lähemmäksi hän tuli, sitä kammottavammalta hänestä riihi näytti. Kuka tiesi, kuinka paljon susia sinne mahtui piiloon! Ja kenties siellä piileksivät vielä jossakin nurkassa ne samat sudet, jotka olivat syöneet pääsin. Ei turvallista täällä ei ollut ollenkaan. Yhtä ainutta ihmistä ei näkynyt lähistöllä. ”Olisi ilkeää joutua näin keskellä kirkasta päivää syödyksi”, Valtteri ajatteli. Ja sitä enemmän hän näitä asioita ajatteli, sitä ilkeämmältä tuntui joutua susien ruoaksi.

-Entä jos minä käännyin ja sanon, että minä ottelin yhden suden kanssa, mutta se pääsi karkuun? mietti Valtteri. Omatunto kuitenkin soimasi: ”Etkö muista että valehteleminen on synneistä suurin? Ja jos sinä tänään valehtelet kaataneesi suden, se varmasti jo huomenna nielaisee sinut.”

-Ei, kyllä minä riihelle menen, Valtteri päätti ja meni myös. Hän meni kuitenkin vain sen verran lähelle että saattoi nähdä pääsinveren punertaman nurmikun ja muutaman villatukon.

